

๒๒๒
ข้อบังคับ

เนติบัณฑิตยสภา

พ.ศ. ๒๕๐๗

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติ
เนติบัณฑิตยสภา พ.ศ. ๒๕๐๗ และด้วยความเห็นชอบของสภา
นายกพิเศษ คณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภาตราข้อบังคับไว้
ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้ให้เรียกว่า “ข้อบังคับเนติบัณฑิตยสภา
พ.ศ. ๒๕๐๗”

ข้อ ๒ ตราของเนติบัณฑิตยสภามีรูปลักษณะดังนี้

ภาค ๑

บททั่วไป

หมวด ๑

สมาชิก

ข้อ ๓ สมาชิกเนติบัณฑิตยสภา มี ๕ ประเภท คือ

- (๑) สามัญสมาชิก
- (๒) สมาชิกวิสามัญ
- (๓) สมาชิกสมทบ
- (๔) ภาคสมาชิก
- (๕) สมาชิกกิตติมศักดิ์

ข้อ ๔ ผู้สมัครเป็นสามัญสมาชิก ต้องเป็นผู้ที่

(๑) สอบไล่ได้วิชากฎหมายชั้นเนติบัณฑิตจาก
โรงเรียนกฎหมาย กระทรวงยุติธรรม

(๒) สอบไล่สำเร็จวิชากฎหมายจากคณะ
นิติศาสตร์และรัฐศาสตร์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใน
พ.ศ. ๒๔๗๖

(๓) สอบความรู้ทางนิติศาสตร์ได้ปริญญาตรี
เป็นธรรมศาสตร์บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และ
การเมืองหรือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ก่อนหรือในสมัยสอบไล่
พ.ศ. ๒๔๙๕ หรือ

(๔) สอบไล่ได้ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

ข้อ ๕ ผู้สมัครเป็นสมาชิกวิสามัญ ต้องเป็นผู้ที่สอบความรู้ทางนิติศาสตร์ ได้ปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมืองหรือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หรือจากมหาวิทยาลัยอื่นในประเทศไทย ซึ่งเนติบัณฑิตยสภาเห็นว่า มีมาตรฐานการศึกษาเทียบได้กับของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ข้อ ๖ ผู้สมัครเป็นสมาชิกสมทบ ต้องเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิและความสามารถ อาจได้รับอนุญาตเป็นทนายความชั้นที่ ๒

ข้อ ๗ ภาควิชาสมาชิก ได้แก่ นักศึกษาในสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ซึ่งมีได้เป็นสมาชิกวิสามัญหรือสมาชิกสมทบ

ข้อ ๘ สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ ผู้ทรงเกียรติคุณและมีความรอบรู้ในนิติศาสตร์หรือรัฐศาสตร์ ซึ่งคณะกรรมการยกย่องและเชิญเป็นสมาชิก

ข้อ ๙ ผู้สมัครเป็นสมาชิก ต้องเป็นผู้ที่บรรลุนิติภาวะแล้ว ในวันยื่นคำขอสมัคร

ข้อ ๑๐ ผู้สมัครเป็นสมาชิก ต้องทำคำขอสมัครตามแบบที่กำหนดไว้ยื่นต่อเลขาธิการ คำขอสมัครเช่นว่านี้ ต้องมีสามัญ

เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๓๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ เมษายน ๒๕๐๗

สมาชิกไม่น้อยกว่า ๒ คนซึ่งเป็นสามัญสมาชิกมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี ลงลายมือชื่อรับรองว่าผู้สมัครเป็นผู้มีความประพฤติเรียบร้อย ไม่เป็นบุคคลที่ควรรังเกียจแก่สังคม และประกอบด้วยคุณลักษณะที่จะดำรงเกียรติในการเป็นสมาชิกแห่งเนติบัณฑิตยสภา

ข้อ ๑๑ เมื่อได้รับคำขอสมัครแล้ว ให้เลขาธิการประกาศชื่อ ถิ่นที่อยู่ และอาชีพของผู้สมัครไว้ ณ สำนักงานเนติบัณฑิตยสภาและศาลในท้องถิ่นซึ่งผู้สมัครมีถิ่นที่อยู่เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

สมาชิกแห่งเนติบัณฑิตยสภามีสิทธิยื่นคำคัดค้านการรับผู้สมัครเป็นสมาชิกต่อเลขาธิการได้ คำคัดค้านให้ยื่นภายในกำหนดเวลาที่เลขาธิการแจ้งไว้ในประกาศ และต้องแสดงเหตุผลประกอบคำคัดค้านนั้นด้วย

เมื่อได้ประกาศครบกำหนดแล้ว ในกรณีที่ผู้สมัครขอสมัครเป็นสามัญสมาชิกหรือสมาชิกวิสามัญ ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์การรับผู้สมัครเป็นสมาชิกหรือไม่ก็ตาม หรือในกรณีที่ผู้สมัครขอสมัครเป็นสมาชิกสมทบ เมื่อมีคำคัดค้านการรับผู้สมัครเป็นสมาชิก ให้เลขาธิการเสนอใบสมัครพร้อมด้วยคำคัดค้าน (ถ้ามี) ต่อที่ประชุมคณะกรรมการ เมื่อคณะกรรมการมีมติรับหรือไม่รับ ให้เลขาธิการแจ้งให้ผู้สมัครทราบ

เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๓๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ เมษายน ๒๕๐๗

ในกรณีที่ผู้สมัครขอสมัครเป็นสมาชิกสมทบและไม่มีคำคัดค้านการรับผู้สมัครเป็นสมาชิก ให้อยู่ในอำนาจของนายกหรือกรรมการเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายจากนายกที่จะพิจารณารับหรือไม่รับ ถ้านายกหรือกรรมการเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายจากนายกเห็นสมควรในกรณีใดที่จะให้คณะกรรมการพิจารณา ก็อาจเสนอให้คณะกรรมการพิจารณามีมติได้ เมื่อนายกหรือกรรมการเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายจากนายกหรือคณะกรรมการแล้วแต่กรณี พิจารณารับหรือไม่รับแล้ว ให้เลขาธิการแจ้งให้ผู้สมัครทราบ

ข้อ ๑๒ ในการพิจารณารับผู้สมัครเป็นสมาชิก ให้คณะกรรมการหรือนายกหรือกรรมการเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายจากนายก แล้วแต่กรณี คำนึงถึงความสมควรที่ผู้สมัครจะพึงได้รับเกียรติเป็นสมาชิกแห่งเนติบัณฑิตยสภาหรือไม่ด้วย และคณะกรรมการหรือนายกหรือกรรมการเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับมอบหมายจากนายก ย่อมมีสิทธิเด็ดขาดในอันที่จะวินิจฉัยตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๑๓ เมื่อมีการรับผู้ใดเป็นสมาชิกประเภทใดแล้ว ผู้นั้นจะต้องชำระค่าจดทะเบียนเป็นสมาชิกหรือค่าบำรุงประจำปีแล้วแต่กรณี ตามข้อ ๑๖ จึงจะถือว่าผู้นั้นเป็นสมาชิก มิฉะนั้นให้ถือว่าการขอสมัครและการรับผู้นั้นเข้าเป็นสมาชิกเป็นอันยกเลิกไป

เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๓๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ เมษายน ๒๕๐๗

ข้อ ๑๔ ถ้ามีการไม่รับผู้ใดเป็นสมาชิกประเภทใดด้วยเหตุใด ๆ ก็ตาม ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกในประเภทนั้นอีกได้เมื่อพ้นกำหนด ๑ ปี นับแต่วันที่มามีมติหรือคำสั่งไม่รับแล้วแต่กรณี และถ้ามีการไม่รับผู้ใดเป็นสมาชิกในประเภทนั้นอีก ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะขอสมัครเป็นสมาชิกในประเภทนั้นอีกต่อไป

หมวด ๒

ค่าจดทะเบียนและค่าบำรุง

ข้อ ๑๕ ค่าจดทะเบียนเป็นสมาชิกและค่าบำรุงมีอัตราดังนี้

(๑) สามัญสมาชิก

ค่าจดทะเบียน ๖๐๐ บาท

(๒) สมาชิกวิสามัญ

ค่าจดทะเบียน ๔๐๐ บาท

(๓) สมาชิกสมทบ

ค่าจดทะเบียน ๓๐๐ บาท

(๔) ภาคีสมาชิก

ค่าบำรุงประจำปี ปีละ ๑๕ บาท

ข้อ ๑๖ ค่าจดทะเบียนตามข้อ ๑๕ (๑) (๒) และ (๓) ต้องชำระภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่เลขานุการแจ้งการรับเป็น

เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๓๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ เมษายน ๒๕๐๗

สมาชิก ส่วนค่าบำรุงประจำปีตามข้อ ๑๕ (๕) ต้องชำระ
พร้อมกับค่าศึกษาซึ่งจะต้องชำระตามระเบียบของสำนักอบรม
ศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

หมวด ๓

สิทธิของสมาชิก

ข้อ ๑๗ สามัญสมาชิก สมาชิกวิสามัญ และสมาชิก
กิตติมศักดิ์ มีสิทธิสวมเสื้อครุยเนติบัณฑิตตามกฎหมายว่าด้วย
เสื้อครุยเนติบัณฑิต

เมื่อสวมเสื้อครุยเนติบัณฑิต สมาชิกจะต้องแต่งกายสุภาพ
เรียบร้อยตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

(๑) สมาชิกที่เป็นชาย แต่งตามแบบสากลนิยม เป็น
ชุดสีขาว กรมท่า ดำ หรือสีอื่นซึ่งเป็นสีเข้มและไม่ฉูดฉาด
เช็ดขาว ผ้าผูกคอสีดำแบบเงือกลาสี่ รองเท้าหุ้มส้นสีขาว
น้ำตาล หรือดำ เข้าชุดกันกับเครื่องแต่งกาย ถุงเท้าสีคล้ายคลึง
กับรองเท้า

(๒) สมาชิกที่เป็นหญิง แต่งตามแบบสากลนิยม
กระโปรงสีขาว กรมท่า ดำ หรือสีอื่นซึ่งเป็นสีเข้มและไม่ฉูดฉาด
เสื้อสีขาว หรือสีตามกระโปรง รองเท้าหุ้มส้นสีขาว น้ำตาล
สีดำ เข้าชุดกันกับเครื่องแต่งกาย

เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๓๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ เมษายน ๒๕๐๗

(๓) สมาชิกที่มีสิทธิแต่งตั้งเครื่องแบบราชการ จะแต่งเครื่องแบบราชการก็ได้

ข้อ ๑๘ สมาชิกอาจแสดงความเห็นเป็นหนังสือเกี่ยวกับกิจการของเนติบัณฑิตยสภาส่งไปยังกรรมการเจ้าหน้าที่ เมื่อกรรมการเจ้าหน้าที่ได้รับแล้ว จะวินิจฉัยเสียเอง หรือนำเสนอนายกเพื่อวินิจฉัยหรือมีคำสั่งให้นำเข้าปรึกษาในที่ประชุมคณะกรรมการ ก็ได้

ข้อ ๑๙ สมาชิกผู้ใดประสงค์จะได้ใบสำคัญการเป็นสมาชิกของเนติบัณฑิตยสภา ให้แจ้งความจำนงต่อเลขาธิการเพื่อขอรับใบสำคัญตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๔

การขาดจากสมาชิกภาพ

ข้อ ๒๐ สมาชิกขาดจากสมาชิกภาพเมื่อ

(๑) ลาออก

(๒) ถูกถอนชื่อจากทะเบียน หรือ

(๓) ถูกลบชื่อจากทะเบียน

ให้นายทะเบียนประกาศรายชื่อผู้ที่ขาดจากสมาชิกภาพเป็นคราว ๆ ไป

เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๓๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ เมษายน ๒๕๐๗

ข้อ ๒๑ สมาชิกผู้ประสงค์จะลาออกจากสมาชิกภาพ ให้
แจ้งความประสงค์เป็นหนังสือไปยังเลขาธิการ เพื่อเสนอต่อ
คณะกรรมการพิจารณา

ข้อ ๒๒ เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าสมาชิกผู้ใดตายหรือ
ศาลมีคำสั่งแสดงว่าเป็นผู้ไร้ความสามารถหรือให้เป็นคนสาบสูญ
ให้นายทะเบียนถอนชื่อสมาชิกผู้นั้นออกจากทะเบียน

ข้อ ๒๓ สมาชิกสมทบผู้ใดไม่ได้รับใบอนุญาตให้เป็น
ทนายความภายในกำหนด ๙๐ วันนับแต่วันเป็นสมาชิก หรือ
ขาดต่อใบอนุญาตว่าความ หรือพ้นจากการเป็นทนายความ
ชั้นที่ ๒ ด้วยประการใด ๆ ให้นายทะเบียนถอนชื่อสมาชิก
สมทบผู้นั้นออกจากทะเบียน

ข้อ ๒๔ ภาควิชาสมาชิกผู้ใดพ้นจากการเป็นนักศึกษาในสำนัก
อบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ให้นายทะเบียน
ถอนชื่อสมาชิกผู้นั้นออกจากทะเบียน

ข้อ ๒๕ สมาชิกผู้ใดไม่ชำระหนี้ใด ๆ แก่เนติบัณฑิตยสภา
ให้เหรียญกษาปณ์ตามวิธีการที่กำหนดในข้อ ๔๔ ให้ชำระภายใน
๖๐ วันนับแต่วันที่ถือว่าได้รับแจ้ง ถ้าสมาชิกผู้นั้นไม่ชำระภายใน
กำหนดก็ให้เหรียญกษาปณ์อีกครั้งหนึ่งให้ชำระภายใน ๓๐ วันนับ
แต่วันที่ถือว่าได้รับแจ้งครั้งที่ ๒ และถ้าสมาชิกผู้นั้นยังไม่ชำระ

เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๓๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ เมษายน ๒๕๐๗

ทั้งไม่ชี้แจงแสดงเหตุให้เป็นที่พอใจ คณะกรรมการมีอำนาจให้ถอนชื่อสมาชิกผู้นั้นออกจากทะเบียนได้

ข้อ ๒๖ ในกรณีที่ผู้ใดพ้นจากสภาพอันเป็นเหตุให้ถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนสมาชิกตามข้อ ๒๒ หรือผู้ใดซึ่งถูกถอนชื่อตามข้อ ๒๕ ได้ชำระหนี้ค้างอยู่ทั้งหมดแล้ว ผู้นั้นอาจยื่นคำขอกลับเป็นสมาชิกอีกได้ เมื่อคณะกรรมการอนุมัติแล้ว เพื่อประโยชน์แห่งการนับอายุสมาชิกภาพให้ถือเสมือนว่าผู้นั้นไม่เคยขาดจากสมาชิกภาพเลย เมื่อมีการรับผู้นั้นเข้าเป็นสมาชิกผู้นั้นไม่ต้องชำระค่าจดทะเบียนอีก

ข้อ ๒๗ คณะกรรมการอาจสั่งลบชื่อสมาชิกผู้ใดออกจากทะเบียนได้ ถ้าสมาชิกผู้นั้น

(๑) กระทบความผิดอาญาต้องรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดที่มีกำหนดโทษชั้นลหุโทษ หรือความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

(๒) ต้องคำพิพากษาให้ล้มละลาย หรือ

(๓) ประพฤติตนในทางที่อาจจะนำความเสื่อมเสียมาสู่เนติบัณฑิตยสภา

เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๓๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ เมษายน ๒๕๐๓

ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าการกระทำของสมาชิกผู้นั้นยังไม่ร้ายแรงถึงควรลบชื่อ จะภาคทัณฑ์หรือเพียงแต่กล่าวตักเตือนก็ได้

ผู้ถูกลบชื่ออาจสมัครเป็นสมาชิกได้อีกเมื่อพ้นกำหนด ๓ ปี นับแต่วันถูกลบชื่อ เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาคำขอสมัครและไม่รับผู้นั้นเข้าเป็นสมาชิก ผู้นั้นหมดสิทธิขอสมัครเป็นสมาชิกอีกต่อไป

หมวด ๕

คณะกรรมการ

ข้อ ๒๘ นอกจากนายกและอุปนายกซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่งตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติเนติบัณฑิตยสภา พ.ศ. ๒๕๐๓ ให้มีกรรมการอื่นอีก ๒๐ คน ซึ่งเลือกตั้งจากบุคคล ๔ ประเภทที่เป็นสามัญสมาชิกรวมแล้วไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี ประเภทละ ๕ คน คือ

- (๑) ข้าราชการตุลาการ
- (๒) ข้าราชการอัยการ
- (๓) ทนายความ
- (๔) บุคคลอื่นนอกจาก (๑) (๒) (๓)

เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๓๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ เมษายน ๒๕๐๗

ประเภทบุคคลดังกล่าว ให้ถือตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิ
รับเลือกตั้งที่เลขาธิการส่งแก่สามัญสมาชิกเพื่อประโยชน์ในการ
เลือกตั้งกรรมการตามข้อ ๓๓

ข้อ ๒๘ บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิรับเลือกตั้งดังกล่าวในข้อ ๒๘
ให้เลขาธิการแยกประเภทโดยอาศัยทะเบียนของเนติบัณฑิตย-
สภาและทะเบียนของทางราชการครั้งสุดท้ายก่อนวันที่เลขาธิการ
ส่งบัตรเลือกตั้งเป็นเกณฑ์

ข้อ ๓๐ นอกจากนายกและอุปนายก ให้มีกรรมการ
เจ้าหน้าที่อื่นอีก คือ เลขาธิการ เภรัญญิก บรรณารักษ์ ปฏิคม
นายทะเบียน และหรือกรรมการเจ้าหน้าที่ตำแหน่งอื่น ซึ่งคณะ
กรรมการจะได้แต่งตั้ง

ข้อ ๓๑ ในการบริหารกิจการของเนติบัณฑิตยสภา คณะ
กรรมการมีอำนาจตั้งอนุกรรมการเพื่อดำเนินการใด ๆ ได้

ข้อ ๓๒ เพื่อให้การเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของเนติ-
บัณฑิตยสภา คณะกรรมการอาจตั้งแผนกใดแผนกหนึ่งแห่ง
เนติบัณฑิตยสภาขึ้น เพื่อให้ดำเนินกิจการใด ๆ และอาจวาง
ระเบียบและตั้งกรรมการสำหรับแผนกนั้น ๆ ได้

ข้อ ๓๓ สามัญสมาชิกเป็นผู้เลือกตั้งกรรมการจากบุคคล
แต่ละประเภทตามข้อ ๒๘ แต่ต้องไม่เกินประเภทละ ๕ คน

เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๓๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ เมษายน ๒๕๐๗

การเลือกตั้งให้กระทำโดยวิธีกรอกชื่อสมาชิกผู้มีคุณสมบัติตามข้อ ๒๘ ที่ผู้เลือกตั้งเห็นว่าสมควรเป็นกรรมการในแต่ละประเภท ลงในบัตรเลือกตั้งกรรมการซึ่งเลขาธิการส่งให้ แล้วลงลายมือชื่อส่งไปถึงเลขาธิการภายในวันที่เลขาธิการกำหนด ผู้ใดคะแนนสูงกว่าผู้อื่นในประเภทใด เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการในประเภทนั้น ในกรณีที่ผู้มีคะแนนสูงเท่ากัน และเมื่อรวมผู้ที่ได้คะแนนสูงเท่ากันนั้น เข้ากับผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าในประเภทเดียวกันจะทำให้มีจำนวนเกินจำนวนกรรมการในประเภทนั้น ในระหว่างผู้ได้คะแนนเท่ากัน ให้ผู้มีชื่อในทะเบียนสมาชิกในลำดับก่อน เป็นผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการเพียงเท่าที่ครบจำนวนในประเภทนั้น

ในกรณีที่ผลของการเลือกตั้งไม่มีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการครบจำนวน ตามประเภทที่ระบุไว้ในข้อ ๒๘ ก็ให้นายก อุปนายก พร้อมด้วยกรรมการเท่าที่ได้รับเลือกตั้งมา เป็นผู้เลือกตั้งจนครบ

ข้อ ๓๔ บัตรเลือกตั้งกรรมการดังต่อไปนี้เป็นบัตรเสีย จะถือเป็นคะแนนเลือกตั้งมิได้

(๑) บัตรซึ่งมิใช่บัตรเลือกตั้งที่เลขาธิการส่งให้แก่ผู้ลงลายมือชื่อในบัตร

เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๓๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ เมษายน ๒๕๐๗

(๒) กรอกชื่อผู้รับเลือกตั้งเกินจำนวนประเภทละ

๕ คน

(๓) ไม่มีลายมือชื่อผู้เลือกตั้ง หรือ

(๔) ส่งถึงเลขาธิการภายหลังวันกำหนด

บัตรที่กรอกชื่อบุคคลใดไว้ผิดประเภท ไม่เป็นบัตรเสีย แต่จะถือเอาการกรอกชื่อบุคคลนั้นลงในบัตรเป็นคะแนนเลือกตั้งมิได้

ข้อ ๓๕ กรรมการที่ได้รับเลือกตั้งอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๔ ปี

ข้อ ๓๖ กรรมการที่ได้รับเลือกตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) เป็นนายกหรืออุปนายกตามข้อ ๒๘

(๒) ครบวาระตามข้อ ๓๕

(๓) ลาออก

(๔) เปลี่ยนประเภทบุคคลไปจากประเภทที่ได้รับเลือกตั้งมา หรือ

(๕) ขาดจากสมาชิกภาพ

ในกรณีที่กรรมการซึ่งเลือกตั้งจากบุคคลประเภทใดพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการแต่งตั้งบุคคลในประเภทเดียวกันนั้น เป็นกรรมการแทนเท่าวาระของกรรมการที่พ้นจากตำแหน่ง

เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๓๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ เมษายน ๒๕๐๖

ข้อ ๓๗ ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระ คงอยู่รักษาการในตำแหน่งต่อไปจนกว่ากรรมการที่ได้รับเลือกตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ให้กรรมการเจ้าหน้าที่ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งกรรมการเจ้าหน้าที่เพราะลาออก หรือพ้นจากตำแหน่งกรรมการ คงอยู่รักษาการในตำแหน่งต่อไป จนกว่ากรรมการเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ ๓๘ นายกรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่ควบคุมกิจการของเนติบัญญัติยสภา ให้ดำเนินไปตามกฎหมาย ข้อบังคับนี้และมติของที่ประชุมคณะกรรมการ และบังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ของเนติบัญญัติยสภา

อุปนายกเป็นผู้ช่วยนายกในกิจการทั้งปวงอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของนายก และเป็นผู้ทำการแทนนายกในเรื่องที่นายกมอบหมายหรือเมื่อนายกไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ข้อ ๓๙ นายกเป็นผู้เรียกประชุมคณะกรรมการเป็นครั้งคราวตามที่เห็นสมควร กรรมการมีจำนวนไม่น้อยกว่า ๕ คน จะเข้าชอกันขอให้เรียกประชุมคณะกรรมการก็ได้

เมื่อนัดประชุมคราวใด ให้แจ้งให้สภานายกพิเศษทราบ

เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๓๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ เมษายน ๒๕๐๗

ข้อ ๕๐ นายกเป็นประธานโดยตำแหน่งในที่ประชุมคณะกรรมการ ถ้าในการประชุมคราวใดนายกและอุปนายกไม่อยู่ประชุม ก็ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการผู้หนึ่งขึ้นเป็นประธานชั่วคราว

ข้อ ๕๑ เว้นแต่ในกรณีที่ข้อบังคับนี้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการอยู่ประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนกรรมการทั้งคณะ จึงจะเป็นองค์ประชุม มติของที่ประชุมคณะกรรมการให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

เพื่อประโยชน์ของการแต่งตั้งกรรมการแทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้องค์ประชุมคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนกรรมการที่ยังคงอยู่ในตำแหน่ง

ข้อ ๕๒ ในการพิจารณาเรื่องต่อไปนี้ ต้องมีกรรมการอยู่ประชุมไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ ของจำนวนกรรมการทั้งคณะ และมติให้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าว ต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า ๒ ใน ๓ ของจำนวนกรรมการที่อยู่ประชุมขณะลงมติ

- (๑) การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับนี้
- (๒) การลบชื่อสมาชิกออกจากทะเบียน
- (๓) การรับสามัญสมาชิกหรือสมาชิกวิสามัญ ในกรณีที่มีคำคัดค้านตามข้อ ๑๑ หรือในกรณีผู้สมัครเป็นผู้เคยถูกลบชื่อจากทะเบียนสมาชิกตามข้อ ๒๗
- (๔) การเทียบมาตรฐานการศึกษาตามข้อ ๕ หรือ
- (๕) ในกรณีที่มีกรรมการเสนอให้องค์ประชุมเป็นไปตามข้อบังคับข้อนี้

ข้อ ๔๓ ในการพิจารณาเชิญบุคคลใดเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ ต้องมีกรรมการอยู่ประชุมไม่น้อยกว่า ๓ ใน ๔ ของจำนวนกรรมการทั้งหมด มิติให้เชิญผู้นั้นเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ ต้องเป็นมติเอกฉันท์ และการลงมติดังกล่าวให้กระทำโดยการลงคะแนนลับ

หมวด ๖

ปณิธาน

ข้อ ๔๔ การแจ้งข้อความใด ๆ ไปยังสมาชิก เมื่อได้ส่งคำแจ้งไปถึงที่อยู่หรือที่ทำการของสมาชิกตามที่สมาชิกได้แจ้งไว้ หรือที่ปรากฏต่อเนติบัญญัติยสภาแล้วก็ดี หรือในกรณีที่ไม้อาจกระทำดังนั้นได้ เมื่อได้ปิดประกาศคำแจ้งนั้นไว้ ณ สำนักงาน

เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๓๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ เมษายน ๒๕๐๓

เนติบัณฑิตยสภาครบ ๓๐ วันแล้วก็ดี ให้ถือว่าสมาชิกได้รับ
ค่าเจ้านั้นแล้วตั้งแต่วันที่ส่งถึงหรือวันครบกำหนด ๓๐ วันนับ
แต่วันปิดประกาศ แล้วแต่กรณี

หมวด ๗

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๔๕ ผู้ที่เป็นสมาชิกอยู่แล้วในวันใช้ข้อบังคับนี้ แม้จะ
เป็นผู้ไม่มีคุณสมบัติสมัครเป็นสมาชิกได้ตามข้อบังคับนี้ ก็ให้
คงเป็นสมาชิกต่อไป

ข้อ ๔๖ ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติถึงสมาชิกพิเศษแห่ง
เนติบัณฑิตยสภา ให้สมาชิกวิสามัญเป็นสมาชิกพิเศษตาม
ความหมายแห่งกฎหมายนั้น ๆ

ข้อ ๔๗ สมาชิกผู้ใดยังมีได้รับยกเว้นชำระค่าบำรุงตาม
ข้อบังคับเนติบัณฑิตยสภาที่ใช้อยู่ก่อนข้อบังคับนี้ ถ้าได้ชำระ
ค่าจดทะเบียนและค่าบำรุงประจำปีไว้รวมกันพอแก่จำนวนค่า
จดทะเบียนตามข้อ ๑๕ แล้ว เป็นอันไม่ต้องชำระค่าบำรุงประจำ
ปีที่ค้าง (ถ้ามี) อีกต่อไป แต่ถ้ายังไม่พอ ก็ให้ชำระเพียงส่วน
ที่ขาดอยู่ภายใน ๑ ปีนับแต่วันใช้ข้อบังคับนี้

ภาค ๒

สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา

หมวด ๑

ข้อความทั่วไป

ข้อ ๔๘ ให้ “สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา” ซึ่งเนติบัณฑิตยสภาได้ก่อตั้งขึ้นและดำรงอยู่ในวันนี้ใช้ข้อบังคับนี้ เป็น “สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา” ตามข้อบังคับนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประสิทธิ์ประสาทและส่งเสริมการศึกษานิติศาสตร์ และความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทางกฎหมาย

หมวด ๒

คณะกรรมการอำนวยการ

ข้อ ๔๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการอำนวยการอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา” มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการและอำนวยการสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๕๐ คณะกรรมการอำนวยการอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ประกอบด้วยนายกและอุปนายกเนติบัณฑิตยสภา และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่า ๘ คน ซึ่งคณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภาแต่งตั้งจากสามัญสมาชิก

เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๓๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ เมษายน ๒๕๐๗

ให้นายกเป็นประธาน อุปนายกเป็นรองประธาน และให้คณะกรรมการแต่งตั้งกรรมการคนหนึ่งเป็นเลขาธิการสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา และคณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการอีกคนหนึ่งเป็นรองเลขาธิการก็ได้

ข้อ ๕๑ ให้กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่าวาระของคณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภาซึ่งเป็นผู้แต่งตั้ง แต่คณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภาอาจตั้งซ่อมหรือเปลี่ยนกรรมการคนใดก่อนกำหนดเช่นว่านี้ได้ กรรมการที่ตั้งซ่อมหรือเปลี่ยนแทนนี้ ให้อยู่ในตำแหน่งได้เท่าวาระของกรรมการที่ตนแทน

ข้อ ๕๒ ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่ง ให้นำข้อ ๓๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๕๓ ให้คณะกรรมการอำนวยการอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภามีอำนาจหน้าที่ดำเนินการและอำนวยการทุกอย่าง เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา เช่น กำหนดหลักสูตร การสอน และการสอบได้ภายในหลักการอบรมศึกษาที่กล่าวไว้ในข้อบังคับนี้ เลือกสรรผู้สอน กำหนดเวลาการอบรมศึกษา ทำการสอบได้ ควบคุมจัดหารายได้ กำหนดรายจ่าย แต่งตั้ง และถอดถอนพนักงาน

เล่ม ๘๑ ตอนที่ ๓๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ เมษายน ๒๕๐๗

เพื่อปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าวในวรรคก่อน ให้คณะกรรมการอำนวยการอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา มีอำนาจวางระเบียบใช้บังคับได้ตามที่เห็นสมควร

หมวด ๓

หลักการอบรมศึกษา

และวิทยฐานะของผู้สอบไล่ได้

ข้อ ๕๔ หลักการอบรมศึกษา คืออบรมศึกษาเพื่อความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพทางกฎหมาย

- (๑) กฎหมายแพ่ง
- (๒) กฎหมายอาญา
- (๓) กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
- (๔) กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
- (๕) กฎหมายลักษณะพยาน
- (๖) พระธรรมนูญศาลยุติธรรม
- (๗) กฎหมายอื่น

ข้อ ๕๕ ผู้ที่สอบไล่ได้ตามหลักสูตรของสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา เป็นเนติบัณฑิต ในเมื่อเนติบัณฑิตยสภาได้รับจดทะเบียนเป็นสามัญสมาชิกแล้ว

หมวด ๔

คุณสมบัติของนักศึกษา

ข้อ ๕๖ ผู้เป็นนักศึกษาในสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาต้องเป็น

(๑) ผู้ที่สอบไล่ได้ชั้นอนุปริญญาทางนิติศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หรือผู้ที่สอบไล่ได้ชั้นอนุปริญญาทางนิติศาสตร์ หรือสอบไล่ได้ภาค ๔ ชั้นปริญญาตรีเดิมของมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง ขึ้นไป

(๒) ผู้ที่ได้ศึกษาวิชานิติศาสตร์ในสถาบันการศึกษาอื่นในหรือนอกประเทศไทย และสอบไล่ได้ตามมาตรฐานซึ่งคณะกรรมการอำนวยการอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาเทียบให้ไม่ต่ำกว่าวิทยฐานะดังกล่าวใน (๑)

(๓) สมาชิกวิสามัญแห่งเนติบัณฑิตยสภา หรือ

(๔) สมาชิกสมทบแห่งเนติบัณฑิตยสภา ซึ่งเคยเป็นสมาชิกสมทบเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า ๕ ปี

ข้อ ๕๗ คณะกรรมการอำนวยการอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภามีอำนาจไม่รับผู้ใดเข้าเป็นนักศึกษา หรือให้นักศึกษาออกจากการเป็นนักศึกษาได้ เมื่อคณะกรรมการเห็นว่าเหตุที่ผู้นั้นไม่สมควรเป็นนักศึกษา

หมวด ๕

ปกิณกะ

ข้อ ๕๘ คณะกรรมการอำนวยการอบรมศึกษากฎหมาย
 แห่งเนติบัณฑิตยสภา มีอำนาจกำหนดอัตราค่าจดทะเบียนเป็น
 นักศึกษา ค่าศึกษา ค่าสอบ และอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร และมี
 อำนาจจ่ายเงินเกี่ยวแก่การจัดดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของ
 สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ได้ภายใน
 วงเงินที่คณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภาอนุมัติ

ข้อ ๕๙ ให้คณะกรรมการอำนวยการอบรมศึกษากฎหมาย
 แห่งเนติบัณฑิตยสภาทำรายงานประจำปี แสดงกิจการทั่วไป
 เสนอต่อคณะกรรมการเนติบัณฑิตยสภาภายในเดือนพฤษภาคม
 ของปีถัดไป

ข้อ ๖๐ สมาชิกเนติบัณฑิตยสภาเข้าฟังการสอนในสำนัก
 อบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภาได้อย่างนักศึกษา แต่
 จะต้องแสดงความจำนงต่อเลขาธิการสำนักอบรมศึกษากฎหมาย
 แห่งเนติบัณฑิตยสภาเพื่อออกหนังสืออนุมัติให้ก่อน

ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจ
 จานุเบกษาเป็นต้นไป

สัญญา ธรรมศักดิ์

นายกเนติบัณฑิตยสภา